

Wyniki badania „Aktualne potrzeby kadrowe 2020”

Regionalny Ośrodek
Polityki Społecznej
Województwa Śląskiego

- Badaniem objęto instytucje należące do trzech obszarów:
1) **pomocy społecznej**, 2) **wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej** oraz 3) **reintegracji zawodowej i społecznej**.
- Badanie składało się z dwóch etapów: 1) **pilotażu** oraz 2) **badania właściwego**.
- Badanie, łącznie z pilotażem, trwało **od 14 stycznia do 28 lutego 2020 r.**
- W ramach realizacji badania zastosowano dwie techniki badawcze:
1) **telefoniczny wywiad pogłębiony** (metoda jakościowa) oraz 2) **ankietę internetową** (metoda ilościowa).

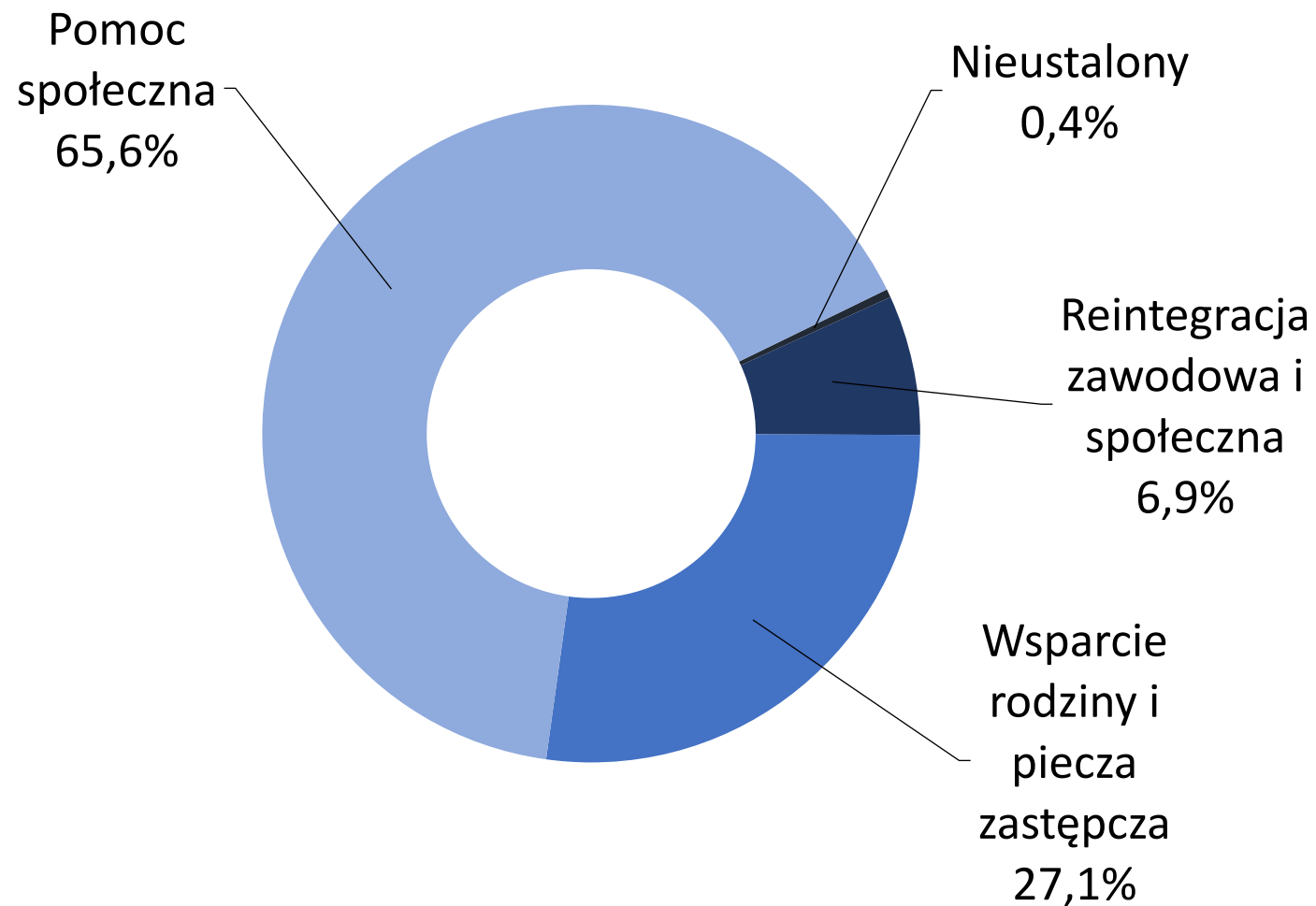
Tematyka badania koncentrowała się wokół następujących problemów badawczych:

1. Jaki jest poziom zasobów kadrowych badanych instytucji?
2. Jaka jest struktura zasobów kadrowych ze względu na rodzaj zatrudnienia?
3. Jaka jest struktura zasobów kadrowych ze względu na zajmowane stanowiska?
4. Czy istniejący poziom zasobów kadrowych zaspokaja istniejące potrzeby?
5. Jakie są główne przyczyny niedopasowania zasobów kadrowych do istniejących potrzeb?
6. Jakie zawody są najbardziej deficytowe?

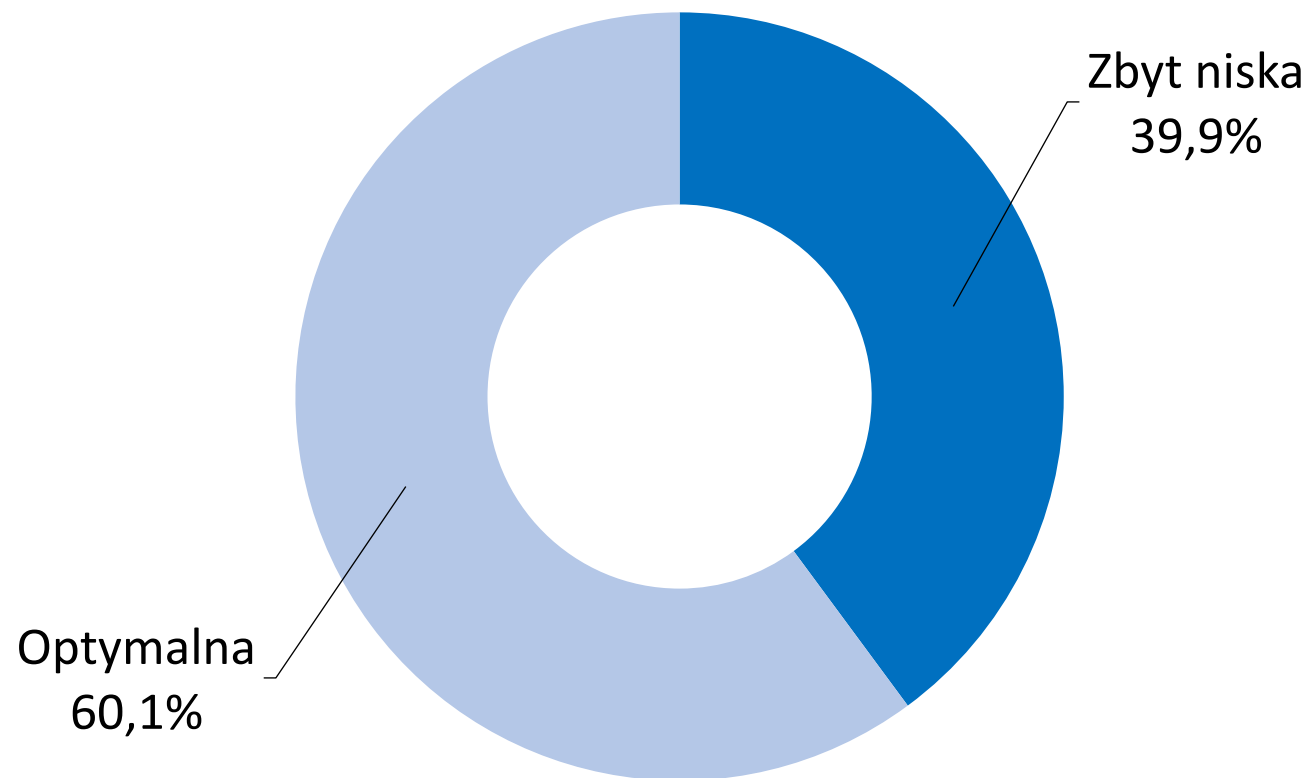
- W ramach badania „Aktualne potrzeby kadrowe 2020” uzyskano odpowiedzi w postaci **494 ankiet**.
- Przeprowadzono **36 pogłębionych wywiadów telefonicznych** z pracownikami działów kadr lub kierownikami jednostek.
- W instytucjach, które odpowiedziały na ankietę *APK-2020* na koniec 2019 roku zatrudnione były **15 654 osoby**.

Wyniki badania

Struktura podmiotów objętych badaniem wg obszaru działania, stan na dzień 02.03.2020 r., N=494.

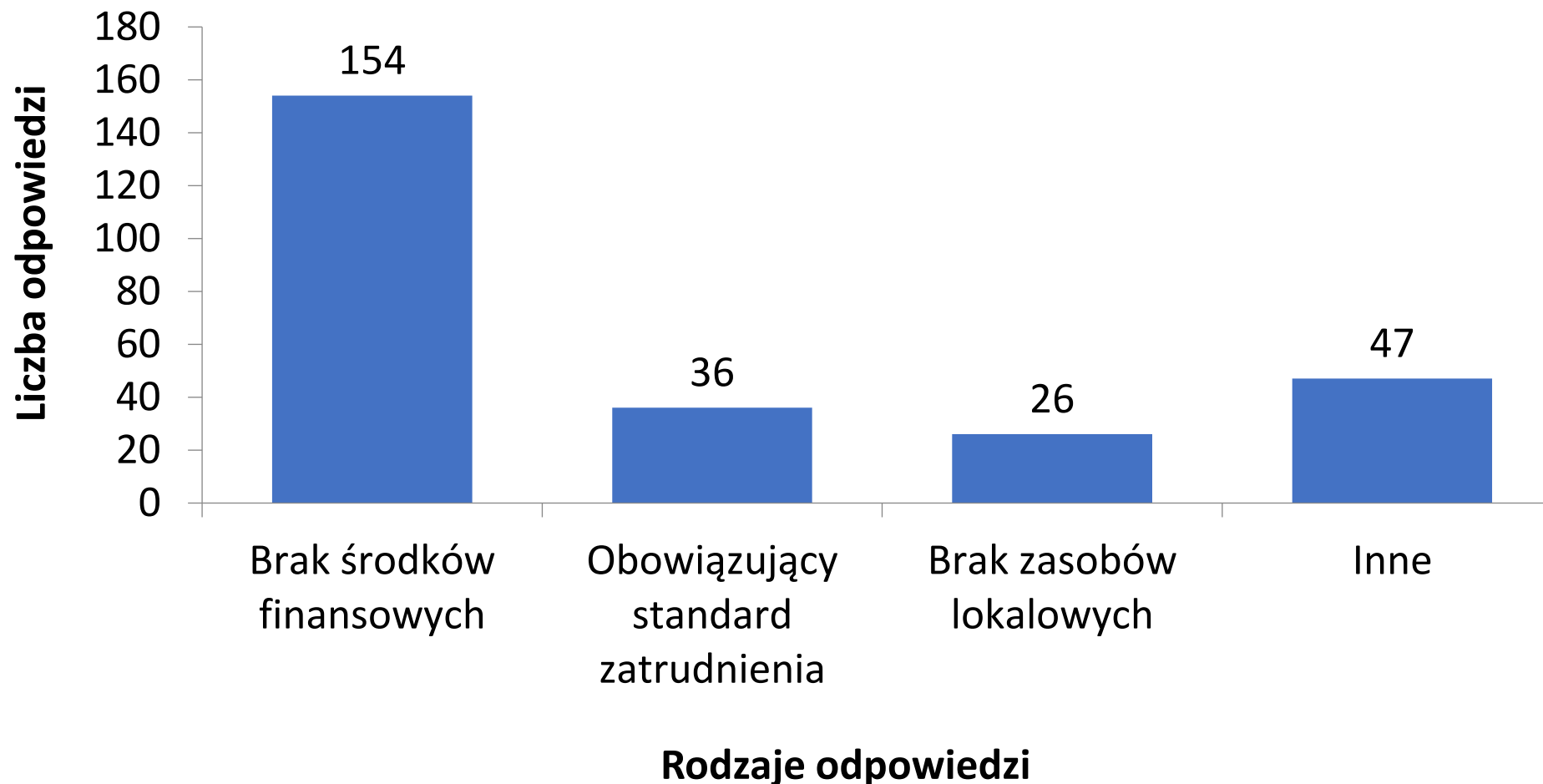

Odpowiedzi na pytanie "Które z poniższych określeń najlepiej charakteryzuje, w odniesieniu do potrzeb, aktualną liczbę etatów w Państwa instytucji?", N=494.

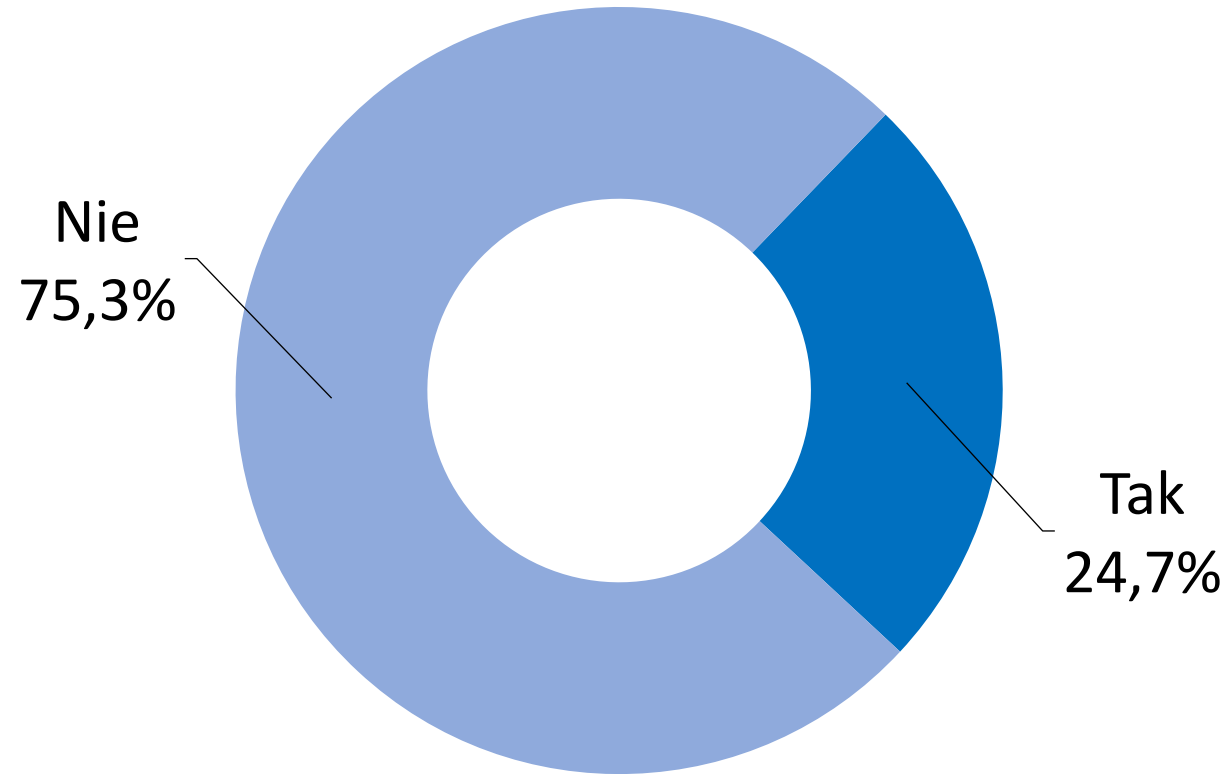

Wyniki badania

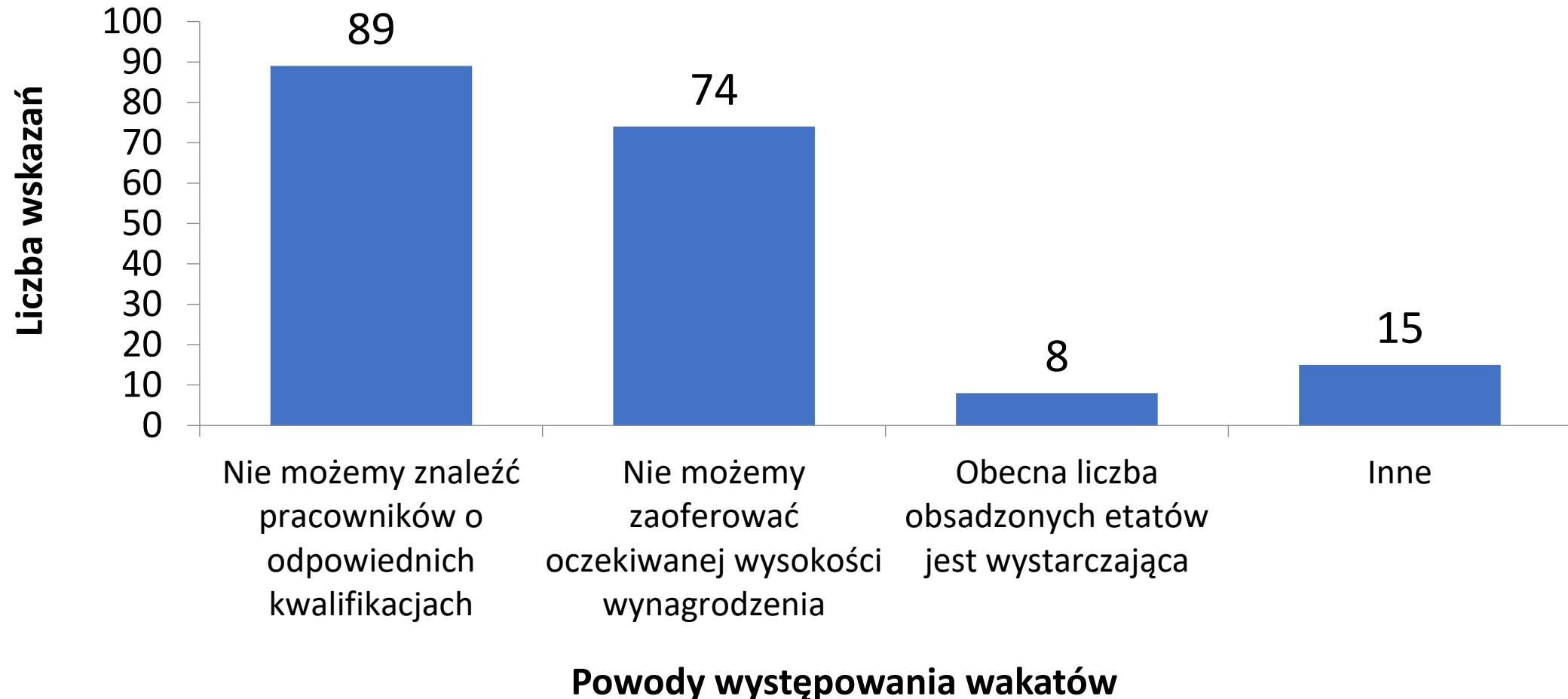
Powody występowania zbyt niskiej, w stosunku do potrzeb, liczby etatów - stan na koniec 2019 r., N=197.

Odpowiedzi na pytanie "**Czy w Państwa instytucji występują wakaty?**",
stan na koniec 2019 r., N=494.

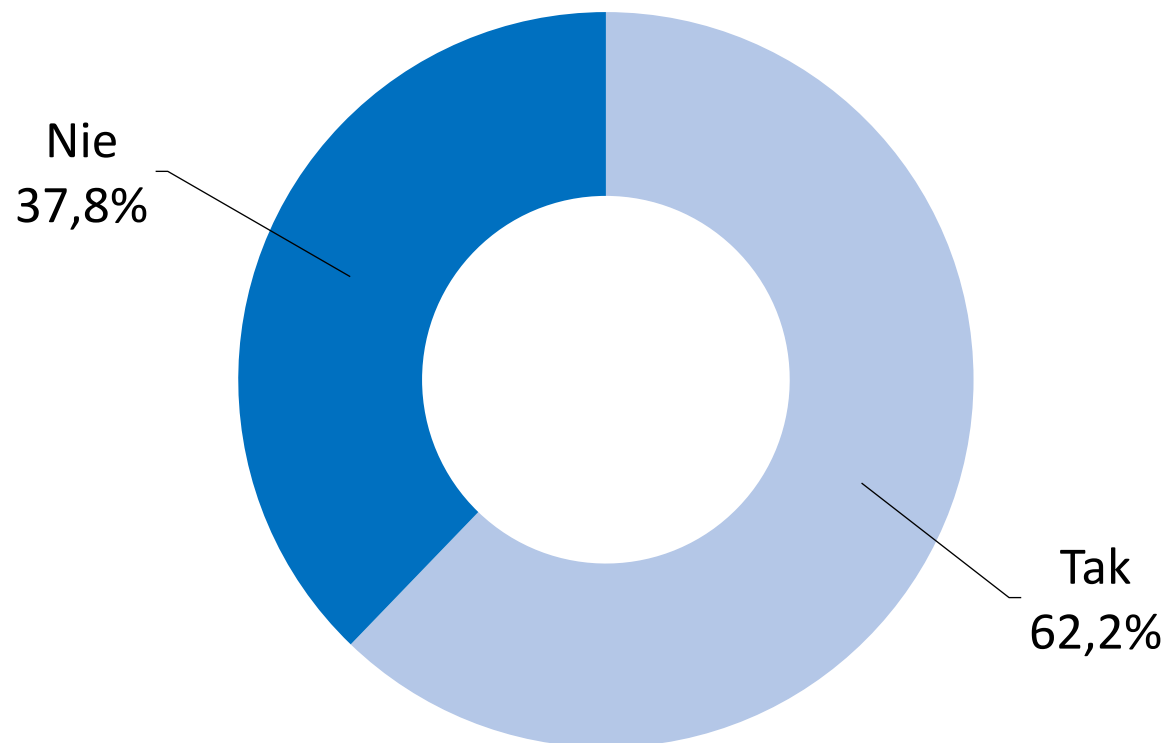

Odpowiedzi na pytanie "Jakie są powody występowania wakatów?",
stan na koniec 2019 r., N=122.

W 2019 r. co najmniej jeden nabór na wolne stanowisko pracy prowadziło 69,6% badanych podmiotów.

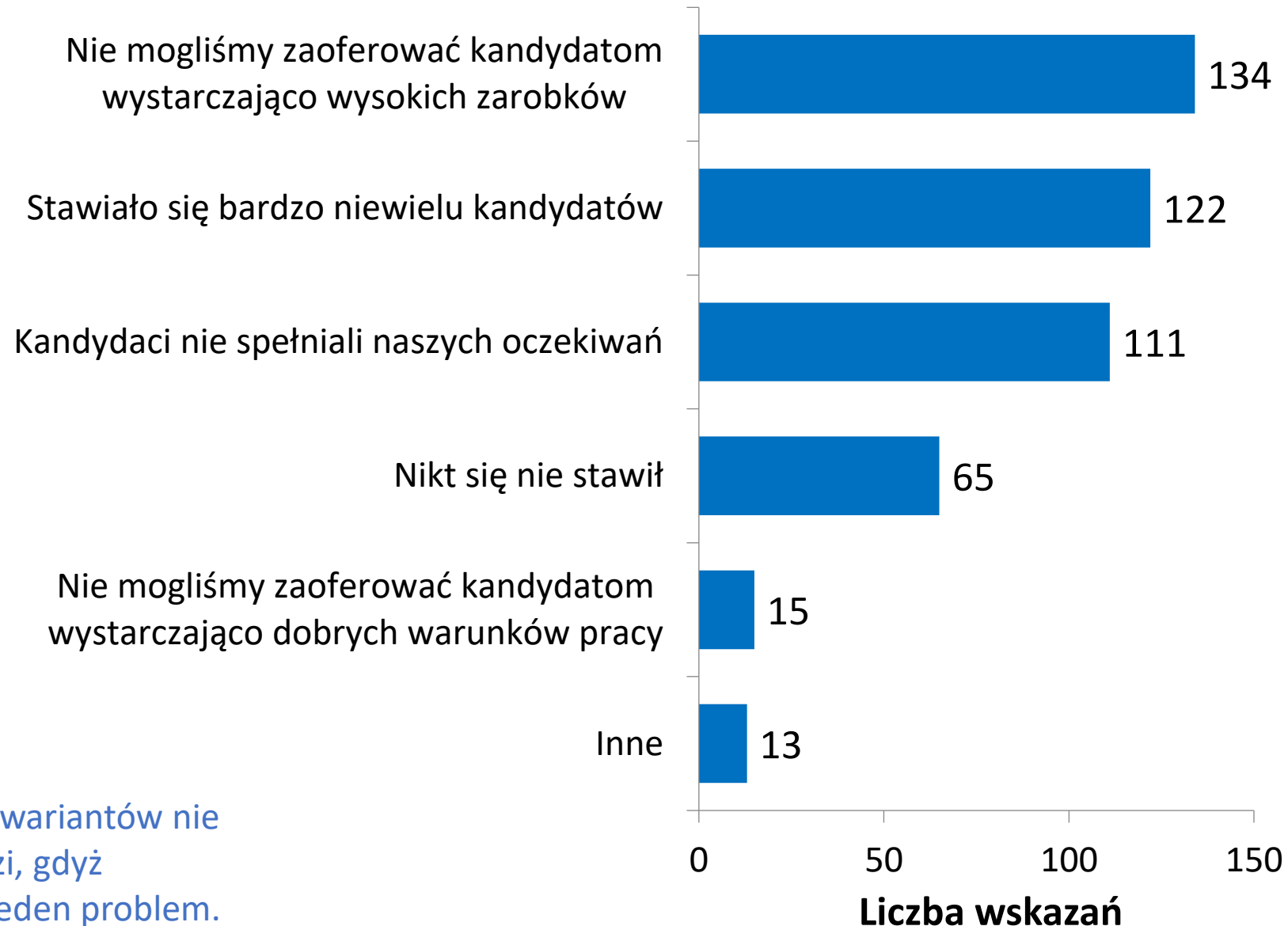
Odpowiedzi na pytanie "Czy podczas naboru/ów [prowadzonych w 2019 r.] wystąpiły jakieś problemy z rekrutacją pracowników?", N=344.

Wyniki badania

Najczęściej występujące problemy związane z rekrutacją pracowników w 2019 r., N=214.

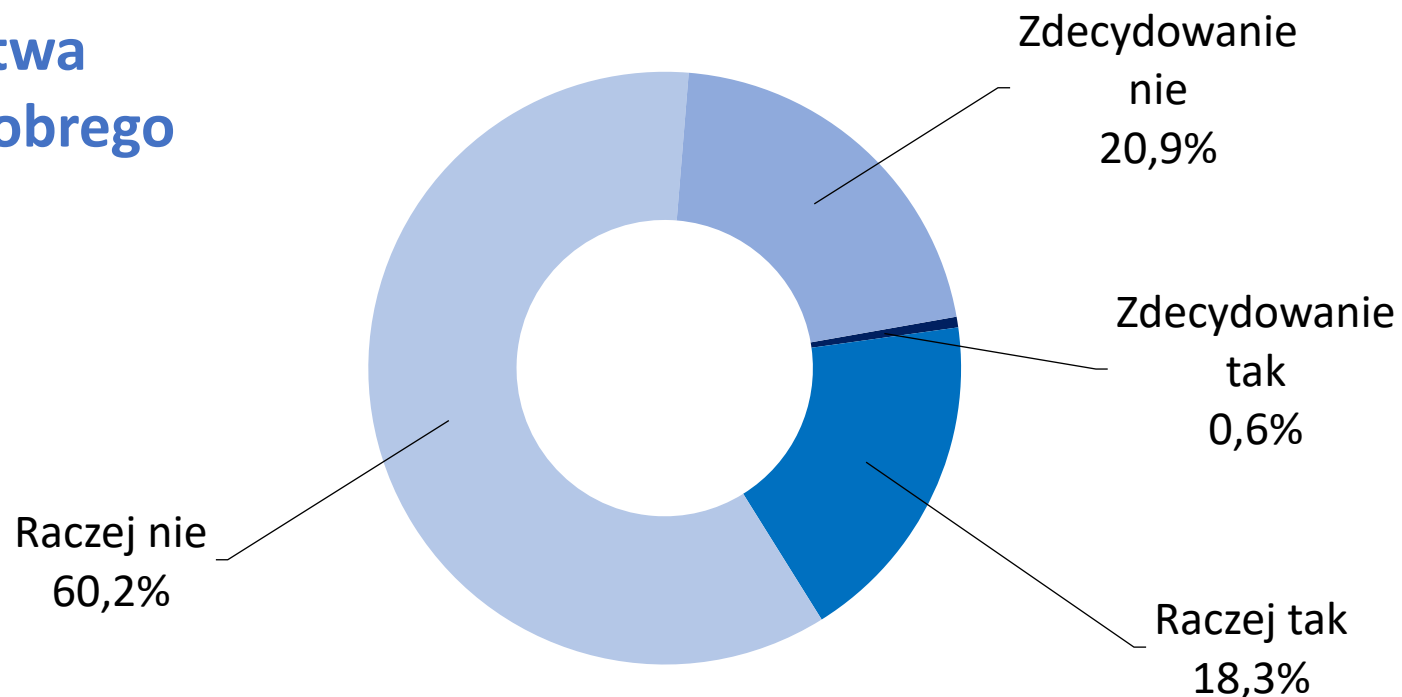
Odpowiedzi

Uwaga: liczba wskazań poszczególnych wariantów nie sumuje się do ogólnej liczby odpowiedzi, gdyż respondenci mogli wskazać więcej niż jeden problem.

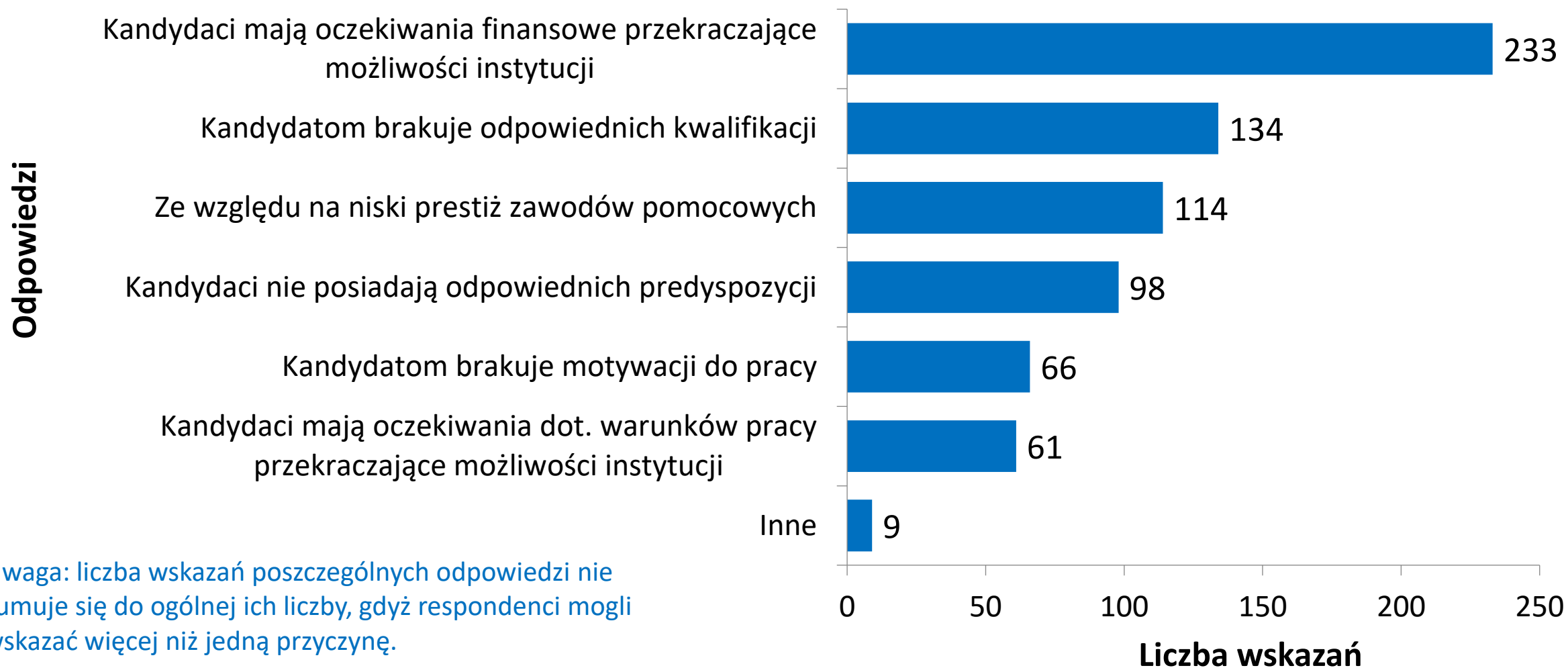
Wyniki badania

Odpowiedzi na pytanie "**Czy Państwa zdaniem łatwo obecnie znaleźć dobrego pracownika instytucji pomocy/ wsparcia/ reintegracji?**", N=344.

„W jakich zawodach najtrudniej znaleźć pracowników instytucji pomocy/ wsparcia/ reintegracji?”. Najczęściej wskazywano na: **pracowników socjalnych** (103 wskazania), **psychologów** (86 wskazań) oraz **pielęgniarki** (72 wskazania). Do stosunkowo często wskazywanych zawodów należały także: asystent rodziny i wychowawca (po 46 wskazań), opiekun (41 wskazań) oraz główny księgowy (38 wskazań).

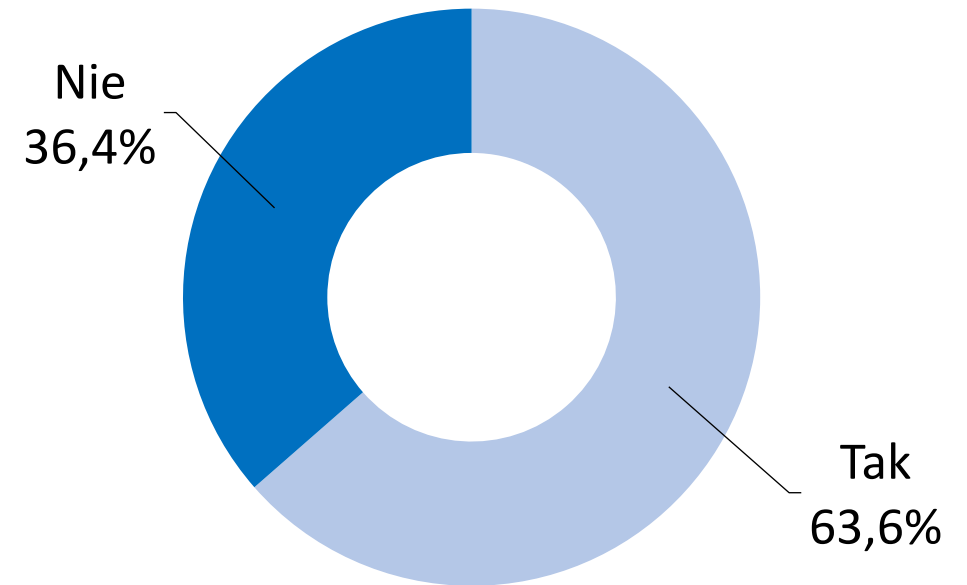
Odpowiedzi na pytanie "Dlaczego niełatwo obecnie o dobrego pracownika instytucji pomocy/ wsparcia/ reintegracji?", N=279.

Uwaga: liczba wskazań poszczególnych odpowiedzi nie sumuje się do ogólnej ich liczby, gdyż respondenci mogli wskazać więcej niż jedną przyczynę.

Odpowiedzi na pytanie "**Czy zatrudniają Państwo jakieś osoby na podstawie umów cywilno-prawnych?**", stan na koniec 2019 r., N=494.

Najczęściej taka forma zatrudniania dotyczyła: **psychologów** (136 osób), **informatyków** (107 osób) oraz **radców prawnych** (103 osoby).

Wśród powodów zatrudniania na podstawie umów cywilno-prawnych najczęściej wskazywano: • charakterystykę pracy, która nie wymaga tak dużej ilości godzin, • zastępstwo za chorego pracownika, • dodatkową pracę już zatrudnianych osób, • krótki okres wykonywania pracy, • niższe koszty utrzymania pracownika, • elastyczny czas pracy.

Uzyskane wyniki pozwoliły udzielić
odpowiedzi na postawione pytania
badawcze

Ilu pracowników zatrudniają badane instytucje (liczba obsadzonych etatów)?

Liczba obsadzonych etatów wynosiła **14 780**.

Ile osób zatrudniają badane instytucje na podstawie umów cywilno-prawnych?

Na podstawie umów cywilno-prawnych zatrudnione były **1 904** osoby.

Czy poziom zasobów kadrowych jest optymalny?

Nie. W celu dostosowania go do potrzeb należałoby zwiększyć liczbę etatów o **11,7%**.

Ilu pracowników powinny zatrudniać na etatach badane instytucje, żeby w pełni zaspokoić potrzeby kadrowe?

Według szacunkowych danych około **16,3 tys. osób** (około 1,5 tys. osób więcej).

Ile wakatów występuje w badanych instytucjach?

W badanych instytucjach występowało **359** wakatów. Do stanowisk charakteryzujących się największą liczbą wakatów należały: pracownik socjalny (53), pielęgniarka (35) oraz opiekun (34).

Jakie są przyczyny występowania wakatów?

- Brak możliwości znalezienia pracowników o odpowiednich kwalifikacjach,
- brak możliwości zaoferowania oczekiwanej wysokości wynagrodzenia,
- brak chętnych do pracy,
- odejścia na emeryturę połączone z brakiem następców,
- duży stopień trudności pracy oraz niedogodne godziny pracy (dot. placówek całodobowych).

Jakie są najważniejsze przyczyny występowania braków w zakresie liczby etatów?

Najważniejsze przyczyny występowania zbyt małej liczby etatów to: • brak środków finansowych, • obowiązujący standard zatrudnienia, • brak zasobów lokalowych, • specyficzny charakter pracy (np. placówki całodobowe), • dodatkowe zadania wynikająca np. z realizacji projektów unijnych.

Jakie zawody są najbardziej deficytowe?

Największymi brakami kadrowymi cechowały się: **opiekun** (ok. 119 etatów), **pracownik socjalny** (ok. 85 etatów), **wychowawca** (ok. 80 etatów), **pielęgniarka** (ok. 77 etatów) oraz **psycholog** (ok. 76 etatów).

Ankietowane podmioty miały możliwość podzielenia się swoimi wnioskami, propozycjami i rekomendacjami dotyczącymi tego co należałoby zrobić, żeby polepszyć sytuację w dziedzinie zasobów kadrowych.

- **Podniesienie wysokości zarobków** – wg badanych wysokość zarobków w zawodach pomocowych jest nieadekwatna do stawianych pracownikom wysokich wymagań;
- **Zróżnicowanie poziomu zarobków** - podniesienie płacy minimalnej w dużej mierze je zrównało;
- **Uruchomienie dodatków finansowych za pracę w niedzielę i święta** (dotyczy głównie placówek całodobowych);
- **Umożliwienie finansowania usług pielęgniarских z NFZ;**
- **Zwiększenie finansowania systemu**, w tym dofinansowania do działalności placówek.

- **Wzrost zatrudnienia**, w tym zwiększenie wskaźnika zatrudnienia w DPS oraz zwiększenie liczby specjalistów zatrudnionych w placówkach wsparcia dziennego;
- **Pomoc w podnoszeniu kwalifikacji**, np. w postaci finansowania lub dofinansowania szkoleń, kursów i studiów podyplomowych;
- **Zwiększenia skali kształcenia w zawodach pomocowych**, w tym zwiększenie liczby miejsc oferujących ukończenie specjalizacji z pomocy społecznej;
- **Utworzenie internetowej platformy wymiany doświadczeń**;
- **Dostosowania poziomu wymagań kwalifikacyjnych do sytuacji na rynku pracy.**

- **Zwiększenie liczby godzin praktyk w procesie kształcenia w zawodach pomocowych**, gdyż obecnie wiele osób nie ma wystarczających możliwości zweryfikowania swoich predyspozycji do wykonywania zawodów pomocowych;
- **Wznowienie kształcenia w ramach średnich szkół pielęgniarских**, co ma zapewnić większą podaż przedstawicieli tej grupy zawodowej;
- **Powrót Karty Nauczyciela dla wychowawców w placówkach opiekuńczo-wychowawczych**;
- **Zwiększenie stabilności zatrudnienia** w przypadku specjalistów pracujących w ramach projektów unijnych;
- **Potrzeba profilaktyki wypalenia zawodowego**, w tym poprzez zapewnienie dostępu do superwizji.

- **Podniesienie prestiżu zawodów pomocowych**, m.in. poprzez ich promocję, zmianę wizerunku pracowników socjalnych w mediach oraz wprowadzenie ustawy o pracowniku socjalnym;
- **Konieczność oddzielenia pracy socjalnej od pracy administracyjnej;**
- **Potrzeba zmian w funkcjonowaniu ośrodków pomocy społecznej**, w tym uregulowanie zadań przekazywanych do OPS-ów, gdyż zdaniem badanych aktualnie ten rodzaj instytucji przejmuje wszystkie pojawiające się nowe zadania.

Pełne wyniki badania można znaleźć w publikacji
„Raport z badania *Aktualne potrzeby kadrowe 2020*”

dostępnej na stronie <https://rops-katowice.pl>

- ▶ zakładka „Strategia, programy i badania”
 - ▶ część „Analizy i raporty”
 - ▶ rok 2020

Dziękuję za uwagę.

Regionalny Ośrodek
Polityki Społecznej
Województwa Śląskiego